

Brüssel, 13. november 2025
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0222(COD)

14944/1/25
REV 1

EDUC 417
JEUN 224
SPORT 45
SOC 729
COMPET 1113
DIGIT 220
ENV 1161
CADREFIN 305
FIN 1320
IA 174
CODEC 1713

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse programm „Erasmus+“ aastateks 2028–2034 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/817 ja (EL) 2021/888 – <i>Eduaruanne</i>

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 16. juulil 2025 vastu järgmise ettepaneku: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse programm „Erasmus+“ aastateks 2028–2034 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/817 ja (EL) 2021/888. Kavandatava määruse eesmärk on kehtestada 2021.–2027. aasta programmi „Erasmus+“ järglane, ühendades samal ajal kaks liidu programmi, Erasmus+ ja Euroopa solidaarsuskorpus.

Uue programmi üldeesmärk on komisjoni määratluse kohaselt Euroopa vastupanuvõime, konkurentsivõime ja sidususe tugevdamine, asetades rõhku kvaliteetsele elukestvatele õppele ning kõigi inimeste eluks ja tööks vajalike oskuste ja pädevuste omandamisele, edendades sealjuures liidu väärtusi, demokraatlikus ja ühiskonnaelus osalemist, solidaarsust, sotsiaalset kaasatust ja võrdseid võimalusi ELis ja mujal. Uut programmi on esitatud kui olulist vahendit oskuste liidu väljakujundamiseks, Euroopa haridusruumi arendamiseks ning Euroopa strateegilise koostöö elluviimise toetamiseks hariduse ja koolituse valdkonnas, sh selle sektoripõhiste tegevuskavade raames.

2. Delegatsioonid pidasid ettepanekut tervitatavaks ja väljendasid uuele programmile üldist toetust. Nad rõhutasid, et kavandatava määruse ja selles esitatud uute algatuste mõju ja tagajärgede hindamiseks kulub palju aega. Taani eesistumise ajal arutas hariduskomitee ettepanekut kuuel korral (17. juulil, 8. septembril, 17.–18. septembril, 8.–9. oktoobril, 20. oktoobril ja 29. oktoobril 2025). Edusammudest on tehtud kokkuvõtte allpool II osas.
3. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule, eriti selle artikli 165 lõikele 4, artikli 166 lõikele 4 ja artikli 214 lõikele 5, peab nõukogu tegema seadusandliku tavamenetluse kohaselt koostööd Euroopa Parlamendiga.
4. Euroopa Parlament määras ettepaneku raportööriks Bogdan Andrzej ZDROJEWSKI (PPE, PL).
5. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee ei ole veel oma arvamusi esitanud.

II. NÕUKOGU TÖÖ TAANI EESISTUMISPERIOODIL

Komisjon esitas ettepaneku hariduskomiteele 17. juulil 2025, mis on selle nõukogule ametliku edastamise päev. Siis oli delegatsioonidel võimalus esitada esialgseid märkusi ja küsimusi.

Komisjon esitas ettepanekule lisatud mõjuhindangu delegatsioonidele 8. septembril 2025. Sel korral analüüsisid ja arutasid delegatsioonid mõjuhindangut põhjalikult, tuginedes neile koosoleku ettevalmistamiseks esitatud soovituslikule kontrollnimekirjale. Kokkuvõtte hindamisest ja liikmesriikide vastustest mõjuhindangule on esitatud käesoleva dokumendi lisas.

Kuna kavandatav määrus on osa mitmeaastase finantsraamistikuga seotud ettepanekute paketist, on tekstis mitu sätet, mis kuuluvad mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate horisontaalsete läbirääkimiste elementide hulka, esitatud nurksulgudes ning on seetõttu hariduskomitee aruteludest välja jäetud. Need sätted käsitlevad põhjendusi 36 ja 44, artiklis 1 (*Reguleerimisese*) osutatud programmi kestust, artiklit 9 (*Eelarve*) ja artikli 16 lõiget 3 (*Teave, teabevahetus ja tulemuste levitamine*).

Hariduskomitee vaatas kavandatava määruse 17.–18. septembril ja 8.–9. oktoobril 2025 tervikuna läbi (esiteks artiklid ja seejärel põhjendused). Arutelude eesmärk oli tagada parem arusaamine ettepanekust, milles on esitatud programmi „Erasmus+“ muudetud ülesehitus (kaks sammast on keskendatud teemadele „õppimisvõimalused kõigile“ ja „toetus suutlikkuse suurendamiseks“, mis on erinev praegusest Erasmus+ määruse¹ struktuurist, mis on jaotatud peatükkideks, milles käsitletakse igat programmiga hõlmatud valdkonda, nimelt haridust ja koolitust ning noori ja sporti, kusjuures igas peatükis on loetletud elemendid, mis omakorda on rühmitatud kolme põhimeetme alla). Nimetatud aruteludel esitasid delegatsioonid oma märkusi ja küsimusi, eelkõige seoses programmi uue struktuuri, programmikomitee puudumise ja uute algatustega, nt spordiliidud, sportlaste õpiränne ja programmi „Erasmus+“ stipendiumid strateegilistes haridusvaldkondades. Komisjon käsitles küsimusi, kuid delegatsioonid palusid lisateavet ja kirjalikke vastuseid, mida ei ole veel edastatud. Samuti on taotletud programmiga hõlmatud meetmete loetelu, kus oleks märgitud, kas on ette nähtud otsene või kaudne eelarve täitmine.

Eesistujariik koostas esimese kompromissteksti² hariduskomitee 20. oktoobri 2025. aasta koosolekuks ning teise kompromissteksti³ hariduskomitee 29. oktoobri 2025. aasta koosolekuks.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) 2021/817, millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 (ELT L 189, 28.5.2021, lk 1).

² 12607/25.

³ 14252/25.

III. TÖÖRÜHMA TASANDIL ARUTATUD PÕHIKÜSIMUSED

Programmi eesmärgid

Enamik liikmesriike rõhutas, kui oluline on programmi üldeesmärk, mis edendab kvaliteetset elukestvat õpet ning individuaalset, kutsealast ja isiklikku arengut ning Euroopa haridusruumi edasiarendamist. Enamik delegatsioone rõhutas, et programmi keskmes peab olema pigem Euroopa haridusruum kui oskuste liidu loomine, ning Euroopa vastupanuvõime, konkurentsivõime ja sidususe tugevdamine. Oskuste liidu loomist peeti endiselt oluliseks, kuid Euroopa haridusruumi arendamise kõrval teisejärguliseks. Euroopa haridusruumi prioriseerimine on ka kooskõlas ettepaneku õigusliku alusega.

Komiteemenetlus

Enamik delegatsioone kritiseeris programmikomitee puudumist ettepanekus. Seetõttu tegi eesistujariik ettepaneku taastada tekstis praeguse programmi komiteemenetluse artikkel (eesistujariigi viimase kompromissteksti artikkel 22a). Üks delegatsioon taotles arutelu korraldamist laiendatud juhtimismenetluse üle, tuginedes ettepanekule, mille tähelepanu keskmes on programmikomitee koosolekud valdkondlikes koosseisudes ja kahe eraldi rakendusaktiga vastuvõetav iga-aastane tööprogramm. Ettepanek esitati töörühmale ja seda arutati põhjalikult. Kuigi mõned delegatsioonid leidsid, et uus kahe rakendusaktiga menetlus on tervitatav, pooldasid teised delegatsioonid praeguse olukorra säilitamist või olemasolevate struktuuride paremat kasutamist.

Kõigi programmiga hõlmatud valdkondade nähtavus

Vastusena delegatsioonide taotlusele suurendada noorte- ja spordivaldkondade tähtsust otsustati eesistujariigi esitatud teksti lisada kaks uut artiklit (artikkel 4a noorte kohta ja artikkel 4b spordi kohta). Käimas on arutelud selle üle, kuidas kõige paremini kajastada Euroopa solidaarsuskorpuse programmist ja selle pärandist üle võetud meetmeid.

Komisjoni ning riiklike korraldusasutuste ja riiklike agentuuride vahelised suhted

Delegatsioonidel on olnud palju küsimusi programmi „Erasmus+“ kehtiva määruse muudatuste kohta seoses suhetega ühelt poolt riiklike korraldusasutuste ja riiklike agentuuride ning teiselt poolt komisjoni vahel. Küsimusi on tekitanud ka ettepanekus soovitatud uued kohustused riiklikele korraldusasutustele.

Ettepanekuga antakse komisjonile võimalus taotleda riikliku agentuuri juhi valikumenetluse kordamist olukorras, kus esineb tõsiseid kahtlusi teatavate põhimõtete järgimise suhtes (riikliku agentuuri juhtimise eest vastutavate isikute määramine peaks olema meetme laadi tõttu põhjendatud, järgima õiglasi ja läbipaistvaid norme ja menetlusi ega tohiks põhjustada huvide konflikti). Ettepanekuga nähakse riiklikele korraldusasutustele ette ka uued ülesanded (nimelt riiklike agentuuride toetamine suure mõjupotentsiaaliga projektide tulemuste kasutamisel ja riikliku agentuuri tegevuse kaasrahastamine vähemalt komisjoni panuse ulatuses, et toetada riikliku agentuuri programmijuhtimisega seotud ülesannete täitmisel). Delegatsioonid olid nende sätete osas kriitilised ja palusid tekstis selgelt märkida, et riiklikud korraldusasutused võivad määrata rohkem kui ühe riikliku agentuuri. Vastuseks kõigile neile muredele esitas eesistujariik teksti, mis sisaldab rollide selgemat kirjeldust ja kehtivas määruses sätestatud kohustuste juurde naasmist.

Erasmus+ stipendiumid strateegilistes haridusvaldkondades

Paljud delegatsioonid väljendasid muret ja tõstasid küsimusi seoses ettepanekus nimetatud uue meetmega: kuidas määratakse kindlaks strateegilised haridusvaldkonnad, meetme staatiline või dünaamiline olemus, selle mõju programmi eelarvele, selle ulatus (ühised kraadid või riiklikud programmid) ja rakendamine (otsene või kaudne eelarve täitmine) ning asjaomased haridustasemed (Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku 6., 7. ja/või 8. tase).

Komisjon on selgitanud, et kõik need elemendid ei ole veel otsustatud. Üks delegatsioon väljendas samuti muret selle üle, kas selline algatus on aluslepingutega kooskõlas. Kuigi mõned delegatsioonid tunnistasid vajadust oskuste nappusele suunatud meetmete järele, jäi enamik delegatsioone pärast komisjoni antud selgitusi kavandatud uue meetme suhtes skeptiliseks. Samuti leidsid nad, et komisjoni pakutud raamistik on ebaselge ning seadsid kahtluse alla Euroopa lisaväärtuse ja võimaliku mõju üldeelarvele täisprogrammi stipendiumide kasutuselevõtul.

Sportlased

Mitu delegatsiooni on skeptilised programmi kohaldamisala laiendamise suhtes seoses kõnealuse uue toetusesaajate kategooriaga. Kuigi mõned delegatsioonid pooldavad sportlaste lisamist, rõhutades siiski võimalike abisaajate rühma määratlemise ja piiramise tähtsust, on üksikud delegatsioonid praeguses etapis selle programmi kohaldamisala laiendamise vastu.

IV. KOKKUVÕTE

Eesistujariigil õnnestus kavandatavat määrust põhjalikult analüüsida ja esitada kaks kompromissteksti. Arutelud aitasid oluliselt parandada ettepanekust ühtmoodi arusaamist ja aitasid lahendada kavandatava määruse suhtes tekkinud põhiküsimusi.

Kuigi komisjon on delegatsioonide tõstatatud küsimuste kohta andnud mitmeid seletusi ja selgitusi, on kirjalik teave iga samba raames kavandatud meetmete kohta endiselt väga oodatud. Lisaks on paljud delegatsioonid märkinud, et juhtimise prognoositavuse tagamiseks on vaja lisateavet, ning on väljendanud tõsist muret uue kolmandate riikide osalise liitumise kontseptsiooni pärast.

Eesistujariik on teinud jõupingutusi, et kavandatavas määruses tagada delegatsioonide nõutud üksikasjalikkus, järgides samas komisjoni esitatud programmide suhtes kohaldatavat horisontaalset lähenemisviisi. Delegatsioonid on pidanud igat kompromissteksti tervitatavaks kui sammu nõukogu volituste kujundamise suunas enne eelseisvaid institutsioonidevahelisi läbirääkimisi. Selle etapini jõudmiseks on siiski vaja teha täiendavat tööd ja pidada üksikasjalikke tehnilisi arutelusid.

Mõjuhindangu hindamise kokkuvõte

Delegatsioonide arvamused **poliitilise konteksti** kohta läksid lahku: mõned leidsid, et seda on selgesõnaliselt kirjeldatud, teised aga rõhutasid, et mõjuhindangus **keskendutakse liiga palju eelarvele** ning liiga vähe ELi poliitikale ja väärtustele. Mitte ükski delegatsioon ei väljendanud muret, et **õiguslik alus** oleks ebaselge või ebasobiv.

Paljud delegatsioonid esitasid vastuväiteid seoses **probleemi määratlemisega**, väites, et mõjuhindangus keskendutakse liiga palju oskustele ja tööturule ning liiga vähe hariduseesmärkidele tervikuna. Üks delegatsioon rõhutas, et kuigi hinnang on täpne ja seda kinnitavad avalikud konsultatsioonid, ei ole tekstis probleeme prioriseeritud ning erineva tähtsusega küsimusi käsitletakse samaväärselt..

Mõned delegatsioonid leidsid, et mõjuhindangus on osaliselt tunnistatud, et **tõendites esineb lünki**. Paljud delegatsioonid rõhutasid, et täpsemalt tuleks selgitada **koostoimeid** teiste ELi programmide ja fondidega, nagu Euroopa Sotsiaalfond+, programm „Euroopa horisont“, Euroopa Konkurentsivõime Fond, programm „Digitaalne Euroopa“ või Euroopa Regionaalarengu Fond.

Märkimisväärne hulk delegatsioone leidis, et kasutatud **metoodika** ei ole piisavalt selge. Mõned delegatsioonid olid ka seisukohal, et mõjuhindangus keskendutakse peamiselt variandile 2 (eesmärgipõhine konsolideerimine), mida käsitletakse prioriteetsena. Kuigi selle variandi kuluanalüüs annab üldise ülevaate, ei hõlma see üksikasjalikke kvantitatiivseid andmeid ja riskianalüüsi, mistõttu vähendab läbipaistvust ja võrreldavust. Soovitav oleks lisada sellesse arväärtused ja riskianalüüs. Üks delegatsioon rõhutas, et metoodiliselt usaldusväärne teaberaamistik, mida on võimalik paindlikult kohandada vastavalt poliitikameetmete mõõtmiseks kehtivatele nõuetele, on sekkumismeetmete kavandamisel eeltingimuseks, kuna aitab lähtuda kindlatest teabeallikatest ja empiirilistest tõenditest.

Paljud delegatsioonid märkisid, et tulevast **järelevalvet** ja **hindamist** ei ole piisavalt käsitletud ning tekstis ei ole esitatud selget ja põhjalikku loetelu täpsetest kvantitatiivsetest tõhususnäitajatest iga eesmärgi kohta eraldi. Poliitika tegeliku pikaajalise mõju mõõtmiseks puuduvad sageli standarditud parameetrid ja kindlaksmääratud arveesmärgid.

Kõik delegatsioonid nõustusid, et **poliitiliste eesmärkide** saavutamiseks pakuvad ELi meetmed lisaväärtust, ning väljendasid ühiselt rahulolu selle üle, et programm „Erasmus+“ jääb ka edaspidi autonoomseks programmiks. **Programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse** väljakuulutatud **ühendamise** tekitas vastakaid reaktsioone: mõned delegatsioonid väljendasid selle muutuse üle heameelt, samas kui teised toetasid praeguse olukorra säilitamist või soovisid korraldada sellel teemal spetsiaalse arutelu. Suurem osa delegatsioonid väljendas muret seoses eesmärgiga programmi **lihtsustada**, väites, et selles pööratakse liigset tähelepanu finantsstruktuurile, kuid ei selgitata lihtsustamisega kaasnevat mõju toetusesaajatele.

Eelarvemuudatused tähendavad seda, et lihtsustamisega ELi tasandil kaasnevad juhtimiseks, koordineerimiseks ja järelevalveks tehtavate jõupingutuste tõttu riiklikul tasandil tohutud kulud. Kokkuvõttes märkis mitu delegatsiooni, et mõjuhindangus ei anta terviklikku ülevaadet kuludest, vaid keskendutakse üksnes ELi tasandi kuludele, võtmata piisavalt arvesse riiklikku tasandit. Mõned delegatsioonid rõhutasid, et finantsplaneerimine pole **sidus** ja see peaks olema nähtavam.

Valdav enamus delegatsioonid märkis, et **juhtimise** aspekt ei ole piisavalt selge ja seda ei ole konkreetselt käsitletud. Eelkõige tõstatati rahastamise ja kaasrahastamisega seotud küsimused. Enamik delegatsioonid juhtis tähelepanu sellele, et puudub programmikomitee ja palus selle taastada.

Muudes ühe või mitme delegatsiooni poolt esitatud märkustes rõhutati puudusi **keskkonnamõju** käsitlemisel, vajadust pöörata rohkem tähelepanu **territoriaalsele mõjule**, mis võimaldaks paremini hinnata kasu jaotamist ja kohalikke kohanemisvajadusi, ning märgiti, et analüüs, mis käsitleb **mõju konkurentsivõimele** ja **sotsiaalset mõju**, on kvantitatiivselt vähem usaldusväärne.

Mõned delegatsioonid leidsid, et komisjoni vastus **õiguskontrollikomitee arvamusele** ei olnud piisavalt põhjendatud, ning palusid komisjonil selgitada, miks ta ei arutanud piisavalt õiguskontrollikomitee poolt esitatud märkusi. Teised delegatsioonid nõustusid õiguskontrollikomiteega, et liigse keskendumise tõttu finantsstruktuurile ei võetud arvesse programmide poliitlist sisu ja eripära.

Mitu delegatsiooni teatas, et tegemist on nende esialgse seisukohaga.
